

DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2308-8834/2020.1.16>

УДК 331.556 (477)

Крук Олена Володимирівна

аспірантка кафедри публічного адміністрування
у сфері цивільного захисту Національного університету
цивільного захисту України, м. Харків

МІЖНАРОДНА ТРУДОВА МІГРАЦІЯ ТА ЇЇ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

В статті говориться про те, що в умовах глобалізації світової економіки Україна активно інтегрується у світовий економічний простір та Європейський Союз. Зона вільної торгівлі Україна-ЄС та відкритий безвізовий режим для в'їзду України до Європи вже є. Тому вивчення трудової міграції з України та оцінка її наслідків є досить актуальними в сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів.

Визначено сутність таких понять, як сучасний стан зовнішньої трудової міграції, показники зовнішньої трудової міграції, основних соціально-економічних причин трудової міграції, а також їх наслідків для економіки України.

Досліджено, що до міжнародно-правової бази міжнародної трудової міграції входять документи ООН, МОП, РЄ про загальні права робітників-мігрантів та особливі права працівників-мігрантів.

Зазначено, що найбільшими країнами-реципієнтами є США, Канада та Австралія, країни ЄС. В останні роки до них приєдналися Південна Корея, країни-виробники нафти Малайзії (ОАЕ, Кувейт, Катар). У 2017 році в Європі була найбільша кількість міжнародних мігрантів (78 мільйонів), далі Азія (67 мільйонів), далі Північна Америка (58 мільйонів), Африка (20 мільйонів). Кількість іммігрантів з вищою освітою в країнах ОЕСР за останні десятиліття зростає майже на 70%.

Використовуючи іноземну робочу силу, приймаючі країни отримують значні заощадження від своїх інвестицій у людський капітал. Позитивним наслідком міграції робочої сили є забезпечення дешевої робочої сили, висококваліфікованого персоналу в країнах в'їзду та розряду соціальної напруги та значних грошових переказів (до 30% ВВП) у їхній країні.

Однак з'ясовано, що процеси міграції робочої сили також мають негативні наслідки для країн-донорів: незворотні втрати кваліфікованої робочої сили, недофінансування соціальної сфери, неминучі демографічні втрати, соціальні та психологічні наслідки, девальвація сімейних відносин, погіршення міжнародної репутації країни тощо.

Узагальнено, що складність та суперечливість трудової міграції зумовлює необхідність державного регулювання цього процесу, проведення міграційної політики, що означає спеціальні заходи, що обмежують або, навпаки, стимулюють міграцію. Основними методами регулювання трудової міграції у високорозвинених країнах є адміністративні, правові та економічні, які використовуються для набору, з одного боку, іноземних робітників та репатріації (повернення) своїх робітників на батьківщину.

Вказується, що міжнародна міграція робочої сили відбувається у всіх країнах, регіонах, континентах. Це спричинено насамперед економічними та соціальними причинами. Для впливу на трудову міграцію в Україні необхідно вирішити такі

пріоритети: створення високоефективної економіки, зосередження економіки на вирішенні соціальних проблем, досягнення високої якості життя, створення інститутів та механізмів, які можуть поєднувати економічну ефективність та соціальну справедливість.

Ключові слова: трудова міграція, країни світу, фактори міграції, причини міграції, наслідки міграції, грошові перекази мігрантів.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Міжнародний поділ праці як вища ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, що передбачає стійку концентрацію виробництва певної продукції в окремих країнах, передбачає наявність у різних країнах трудових ресурсів різного об'єму та кваліфікаційного складу. Широке трактування міжнародного поділу праці як відокремлення окремих видів людської діяльності, необов'язково має на увазі його подальшу кооперацію. Швидше за все це заснований на міжнародному поділі праці стійкий обмін між країнами, що здійснюється ними з найбільшою економічною ефективністю. Але якщо така кооперація здійснюється, то відбуватися вона може в двох формах: міжнародного обміну товарами (міжнародної торгівлі), виробленими на основі поділу праці, або на основі міждержавного переміщення самої праці, тобто міжнародної трудової міграції.

В умовах глобалізації світової економіки відбувається активна інтеграція України до світового економічного простору та Європейського Союзу. Інтеграція до ЄС є стратегічним пріоритетом уряду нашої країни. Наразі вже діє зона вільної торгівлі Україна-ЄС та відкрито безвізовий режим в'їзду українців до країн Європи. Тому дослідження питань міграції робочої сили з України та оцінювання її наслідків є досить актуальним у сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трудової міграції розглядаються у працях таких вітчизняних науковців, як О. Астахова, М. Вівчарик, Т. Гнатюк, Ю. Гуменюк, В. Капітан, О. Малиновська, О. Поліщук, В. Савка, І. Ховрах та ін.

Виділення невирішених раніше частини загальної проблеми.

Незважаючи на те, що важливі аспекти трудової міграції відображено у працях зазначених учених, окремі важливі проблеми, зокрема міграційні процеси в Україні в умовах європейської інтеграції, ще достатньою мірою не дістали теоретичного і практичного вирішення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є здійснення аналізу міграційної ситуації у світі та наслідків міжнародної трудової міграції як умови вдосконалення міграційної політики України.

Виклад основного матеріалу. Трудова міграція є основним видом світової міграції XXI ст. Будучи процесом територіального міждержавного переміщення (мобільності) працівників, міжнародна трудова міграція є доволі складним і неоднозначним явищем, про що засвідчують офіційні міжнародні документи. Міжнародна нормативна база з міжнародної трудової міграції включає в себе документи ООН, МОП, РЄ щодо загальних прав людей-мігрантів і спеціальних прав трудящих-мігрантів, захисту біженців, боротьби із незаконним увезенням мігрантів і торгівлею людьми.

Основними документами щодо регулювання процесів міграції у світі є Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів та членів їхніх сімей (ООН, 1990); Конвенція про зловживання в галузі міграції і про забезпечення працівникам-мігрантам рівних можливостей і рівного ставлення № 143 (МОП, 1990); Конвенція про приватні агентства зайнятості № 181 (МОП, 1997); Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії (ООН, 2000); Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, та покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності (ООН, 2000); Протокол проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітрям, що доповнює Конвенцію ООН проти

транснаціональної організованої злочинності (ООН, 2000); Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів (РЄ, 1977); Конвенція про гідну працю домашніх працівників (фрілансерів) № 189 (МОП, 2011) та ін. [8].

За визначенням Конвенції МОП № 97 (1949), «працівник-мігрант» – це особа, яка мігрує з однієї країни в іншу з наміром отримати роботу інакше, ніж за власний рахунок [5]. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів РЄ (1977) терміном «трудящий-мігрант» позначає «громадянина Договірної Сторони, якому інша Договірна Сторона дозволила перебувати на її території для здійснення оплачуваної роботи» [3].

У силу економічних причин основні потоки мігрантів завжди направлялися з країн із низькими особистими доходами до країн із більш високими доходами. У доповіді Генерального Секретаря ООН «Міжнародна міграція і розвиток» (2018) зазначається, що сьогодні більше, ніж раніше, люди живуть за межами своєї країни походження. У період 1990 – 2010 рр. число міжнародних мігрантів по всьому світу зросло більш ніж на 77 млн, або 50%. Велика частина цього зростання відбулася в період між 2000 – 2019 рр. Загальносвітова кількість міжнародних мігрантів за оцінками ООН збільшилася з 155 млн. осіб 1990 року до 214 млн. осіб 2010 року і до 272 млн. осіб 2019 року, що складає 3,5% населення світу порівняно з 2,8 % 2010 року [4].

2017 року в Європі перебувала найбільша кількість міжнародних мігрантів (78 млн.), на другому місці – Азія (67 млн.), потім – Північна Америка (58 млн.) та Африка (20 млн.). За останні 10 років їх чисельність у найбільш розвинених регіонах зросла на 56%, у той час як число мігрантів у країнах Півдня збільшилося на 18%. 2017 року три чверті всіх міжнародних мігрантів були у віці від 20 до 64 років, жінки становили 48% [12]. Найбільш потужними стабільними центрами тяжіння населення з

бідних країн світу і в 2000–2010 рр., і в 2010–2019 рр. були такі країни імміграції, як Сполучені Штати Америки, Австралія, Канада, Нова Зеландія, європейські країни [6].

За даними ООН, Україна входить до десяти країн із найбільшою кількістю емігрантів. Кількість трудових мігрантів Держстат оцінює в 1,3 млн., а експерти наводять оцінки від 2 до 4 млн. Багато політиків стверджують, що за останні роки від 5 до 8 млн. українців покинули країну, тікаючи від злиднів і безробіття [7].

Можна виділити країни та регіони, які є точками тяжіння мігрантів з інших країн. Це США, Канада та Австралія. Будучи найбільш економічно розвинутою країною сучасного світу, США є основним напрямком міграції як низькокваліфікованої, так і висококваліфікованої робочої сили. Основні потоки низько кваліфікованої робочої сили направляються в США з прилеглих латиноамериканських країн – Мексики, країн Карибського басейну. Висококваліфіковані працівники іммігрують до США практично з усіх країн світу, включаючи Західну Європу, Латинську Америку, Росію, Індію та ін. У США легально іммігрують 700 тис. осіб на рік й емігрують 160 тис. осіб. Чиста імміграція (міграційне сальдо) складає 540 тис. [11].

Західна Європа. Найбільш розвинені західноєвропейські країни й насамперед країни, що входять до ЄС, притягають робочу силу з менш розвинених західноєвропейських країн (Португалії, Мальти, Іспанії), арабських країн, Північної Африки та Близького Сходу, країн Африки на південь від Сахари, східноєвропейських країн і республік колишнього СРСР. Міграції працівників з африканських країн, колишніх колоній західноєвропейських держав, сприяє спільність мови, торговельні та інші зв'язки, які історично склалися.

Близький Схід. Нафтовидобувні країни (ОАЕ, Кувейт, Катар) цього регіону залучають дешеву іноземну робочу силу на важкі низькооплачувані роботи. Робочі приїжджають переважно із сусідніх

арабських країн, а також з Індії, Пакистану, Бангладеш, Кореї, Філіппін. Більше половини робочої сили Саудівської Аравії, Об'єднаних Арабських Еміратів, Катару, Бахрейну, Кувейту й Оману становлять іноземні робітники.

Нові індустріальні країни. У зв'язку з бурхливим розвитком цих держав Південно-Східної Азії туди значно збільшився приплив іммігрантів, які наймаються на тимчасові роботи. Особливо це помітно у Південній Кореї та Малайзії. Практично всі країни, до яких іммігрує більше 25 тис. осіб на рік, – це високорозвинені держави з ВВП більше 6900 дол. на душу населення. Джерело еміграції – країни, що розвиваються, головні з яких – Мексика та країни Азії [1].

Серед сучасних тенденцій розвитку світового господарства слід особливо відзначити зростання частки високоосвічених іммігрантів загалом і в країнах ОЕСР зокрема. Так, кількість іммігрантів із закінченою вищою освітою в останні десятиліття в країнах ОЕСР збільшилася практично на 70%, переважно за рахунок працівників Азійського регіону та Північної Америки [6].

Використовуючи іноземну робочу силу, держави, що її приймають, отримують значну економію на інвестиціях у людський капітал – особливо у високорозвинених країнах, де держава несе витрати на відтворення національної робочої сили упродовж життя людини. Це витрати на освіту, медичне обслуговування, професійну підготовку та підвищення кваліфікації, пенсії за віком, інвалідністю, допомоги з безробіття та сімейні допомоги. Іноземні працівники практично позбавлені такої підтримки [1].

У багатьох розвинених країнах, передусім європейських, приплив іммігрантів дозволяє пом'якшити наслідки демографічної кризи, що виникла внаслідок катастрофічного скорочення природного приросту населення та його старіння. Вже у 1960-х рр. у Норвегії, Швеції, Великій Британії, Данії, Німеччині, Італії, Франції коефіцієнт відтворення

населення став меншим за 1. Прогнозують, що до 2030 року кожен четвертий громадянин ЄС буде старшим за 65 років. У той же час в Африці населення старше 65 років становить всього 3%, а загалом у світі – 6%. Згідно з даними, населення Європейського Союзу за 2018 рік зросло на 1 млн. 400 тис. осіб. Дві третини приросту населення (900 тис. осіб) забезпечили мігранти. Найбільше іммігрантів прийняли Італія (318 тис.) та Велика Британія (182 тис.) [12].

Імміграція не лише допомагає країнам-реципієнтам вирішувати низку проблем соціально-економічного розвитку, але й створює для них додаткові проблеми, передусім пов'язані з нелегальною міграцією. Нелегальна міграція, з одного боку, є економічно вигідною як для роботодавців, так і для держави загалом. Однак надмірний приплив трудових мігрантів починає становити загрозу національній безпеці успішних країн. Загострюється конкуренція на місцевих ринках праці та житла. У деяких країнах іммігранти монополізували цілі сектори тіньової діяльності.

Найвагомішою проблемою для країн еміграції є безповоротні втрати кваліфікованої робочої сили. Так, за 1990-2000 рр. із Зімбабве виїхало 90% підготовлених лікарів. Україна внаслідок еміграції у 1990-ті рр. втратила 15-20% свого інтелектуального потенціалу. За період реформ країну залишили 70-80% її математиків, 50% фізиків-теоретиків, які продовжують свою діяльність за кордоном. Щорічні втрати України від виїзду науковців і висококваліфікованих фахівців оцінюються у понад 1 млрд. дол. США [1].

Неоднозначно розцінюється й економічний ефект заробітків мігрантів. Грошові перекази емігрантів є важливим джерелом валютних надходжень країни та суттєво знижують соціальне напруження у країні. Згідно з даними ООН, 2016 року найбільшими країнами за об'ємом отримуваних переказів від мігрантів були США (66,6 млрд. дол.), Саудівська Аравія

(38,9 млрд. дол.), Китай (20,3 млрд. дол.), Росія (16,6 млрд. дол.), а за часткою ВВП – Непал (30 %), Таджикистан (27%), Йорданія (22,5%), Гамбія (18 %), Йемен (15%), Албанія (14,1%). Грошові перекази в Україну 2019 року становили 12,6 млрд. дол., що складало 3,3 % ВВП [2].

З іншого боку, міграція негативно позначається на розвитку соціальної сфери в країні-донорі. Працюючи за кордоном, мігранти не роблять жодних внесків до соціальних фондів своєї країни, не сплачують податків. Однак мігранти, які повертаються, та члени їхніх сімей користуються за рахунок держави медичними й освітніми послугами. Мігрантові, який утратив працездатність за кордоном, нараховується пенсія за віком чи з інвалідності. Таким чином, тягар соціальних виплат трудовим мігрантам і членам їх сімей несе країна-донор.

У країнах-донорах унаслідок виїзду людей репродуктивного віку, порушення сімейних стосунків через тривалу відсутність одного з подружжя, відкладення народження або відмови від народження дітей, погіршення стану здоров'я виникають неминучі демографічні втрати. Загрозу для демографічного розвитку становить перетворення значного сегмента тимчасової міграції на стаціонарну, коли слідом за заробітчанином на возз'єднання виїздять їхні сім'ї.

До негативних належать і соціально-психологічні наслідки трудової міграції: девальвація сімейних стосунків, труднощі у побудові міжособистісних відносин батьків і дітей, соціальне сирітство, емоційні розлади в емігрантів та їхніх родинах, пияцтво, поширення споживацьких настроїв серед молоді, яка через батьківські грошові транші з-за кордону втрачає мотивацію до навчання й роботи.

Нарешті, масова еміграція погіршує міжнародну репутацію країни через набуття іміджу держави, не здатної забезпечити нормальні умови праці та стандарти життя для своїх громадян. З боку приймаючих країн часто висуваються політичні та економічні претензії до країн еміграції,

особливо у випадку значного припливу нелегальних мігрантів. Зокрема Іспанія, Велика Британія, Італія наполягають на застосуванні жорстких санкцій стосовно держав, які не перешкоджають незаконному виїзду своїх громадян до Європи. Надання економічної допомоги країнам, що розвиваються, часто ставиться в залежність від ефективності здійснюваних ними заходів щодо стримування нелегальної міграції [9].

Складність і суперечливість міграції трудових ресурсів викликає потребу державного регулювання цього процесу, проведення міграційної політики, під якою розуміються спеціальні заходи, що обмежують чи, навпаки, стимулюють міграцію. Основними методами регулювання трудової міграції у високорозвинених країнах є.

1. Адміністративно-правові, які включають заходи національного законодавства, що визначають юридичний, політичний і професійний статус іммігрантів у певній країні; заходи національних служб міграції зокрема, контроль за виїздом до країн міграції, видання дозволів на виїзд до країни, видання дозволів на роботу та заходи міжурядових угод регулювання міграції.

2. Економічні, які застосовують для здійснення вербування іноземних робітників, з одного боку, та репатріації своїх робітників на батьківщину. Для цього потрібно забезпечити надання їм роботи з високим рівнем заробітної плати, надання житла, поліпшення житлових умов, медичне обслуговування, допомагати розвитку добровільної міграції, зокрема й зворотної, включно з репатріацією.

Ці методи регулювання трудової міграції застосовуються як на національному, міжнародному, так і на інтеграційному рівнях [9].

Висновки з даного дослідження. Міжнародна міграція трудових ресурсів відбувається в усіх країнах, регіонах, континентах. Вона викликана насамперед економічними причинами: глобалізацією світового господарства й формуванням світового ринку праці; нерівномірністю

економічного розвитку регіонів світу; доходів і можливостей в різних країнах, національними відмінностями в заробітній платі, рівні безробіття та соціального забезпечення.

Перспективи подальших розвідок. З метою впливу на міграцію трудових ресурсів в Україні слід вирішити такі пріоритетні завдання: створення високоефективної економіки, орієнтація економіки на вирішення соціальних завдань, досягнення високої якості життя, створення інститутів і механізмів, що дозволяють поєднати економічну ефективність та соціальну справедливість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І. Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка: Навч. Посібник. К. 2014. 384 с.
2. Денежные переводы мигрантов: источники информации (отчетность банков и других финансовых институтов). URL: https://www.unecse.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/ge.10/2017/mtg2/Item_04_Presentation_2_UNECE_Migration_CIS-STAT_Banks.pdf
3. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів [Електронний ресурс] / Конвенція Ради Європи від 24 листоп. 1977 р. № 93. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_307
4. Количество мигрантов выросло до 272 млн. человек - 3,5% населения мира URL: <https://www.vestifinance.ru/articles/125161>
5. Конвенція про працівників-мігрантів [Електронний ресурс] / МОП : Конвенція від 1 лип. 1949 р. № 97. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_159.
6. Международная миграция и развитие: Глобализация и взаимозависимость: Доклад Генерального секретаря ООН : 73 сессия. – Нью-Йорк : ООН, 2018. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/A_73_296_R.pdf .
7. Миграция: почему никто в Украине не знает, сколько сограждан выехало за границу. URL: <http://argumentua.com/stati/migratsiya-pochemu-nikto-v-ukraine-ne-znaet-skolkosograzhdan-vyexhalo-za-granitsu>.
8. Петрое О.М., Васильев В.Т. Міжнародна трудова міграція: аналіз ситуації та наслідків для України. Вісник НАДУ. № 4. 2015. С. 93-99.
9. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток: Навч. Посібник. К. 2015. 556 с.
10. Трудовая миграция: в Украине увеличивается отток кадров. https://24tv.ua/ru/trudovaja_migracija_v_ukraine_uelichivaetsja_ottok_kadrov_n1063285.
11. By the numbers: how 2 years of Trump's policies have affected immigrants. URL: <https://www.vox.com/policy-and-politics/2019/1/19/18123891/state-of-the-union-2019-immigration-facts>.
12. International Migration Report 2017 / Department of Economic and Social Affairs. New York : United Nations, 2018.- 38 p. URL: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationrep>

ort/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf.

ANNOTATION

Crook Olena. PhD student in the Department of Public Administration in the field of civil defense of the National University of Civil Defense of Ukraine, Kharkiv

INTERNATIONAL LABOR MIGRATION AND ITS CHALLENGES FOR UKRAINE

In the context of the globalization of the world economy, Ukraine is actively integrating into the world economic space and the European Union. The EU-Ukraine Free Trade Area and the open visa-free regime for Ukrainian entry into Europe are already in place. Therefore, the study of labor migration from Ukraine and assessment of its consequences is quite relevant in the current conditions of development of integration processes.

Issues of labor migration are considered in the works of such domestic scientists O. Astakhova, M. Vivcharik, T. Hnatyuk, Yu. Gumenyuk, V. Kapitan, O. Malinovskaya, O. Polishchuk, V. Savka, I. Khovrah.

The purpose of the article is to analyze the migration situation in the world and the consequences of international labor migration as a condition for improving Ukraine's migration policy.

Our task was to study the current state of external labour migration, the indicators of external labour migration, the main socio-economic causes of labour migration, as well as their consequences for the Ukrainian economy.

The international legal framework for international labor migration includes UN, ILO, CoE documents on the general rights of migrant workers and the special rights of migrant workers.

For economic reasons, the main flows of migrants have always been diverted from low personal income countries to higher income countries. The

United Nations Secretary-General's report on International Migration and Development (2018) states that today, more than ever, people live outside their country of origin (3.5%). According to UN estimates, the global number of international migrants has increased to 272 million in 2019. According to the UN, Ukraine is among the ten countries with the largest number of emigrants - from 2 to 4 million people.

The largest recipient countries in the world are the US, Canada and Australia, EU countries. And in recent years, they have been joined by South Korea, Malaysia's oil-producing countries (UAE, Kuwait, Qatar). In 2017, Europe had the largest number of international migrants (78 million), followed by Asia (67 million), followed by North America (58 million), Africa (20 million). The number of immigrants with tertiary education in the OECD countries has increased by almost 70% in recent decades.

By utilizing foreign labor, host countries receive significant savings on their investment in human capital. A positive consequence of labor migration is the provision of cheap labor, highly skilled personnel in the countries of entry and the discharge of social tension and significant remittances (up to 30% of GDP) in their country.

However, labor migration processes also have negative consequences for donor countries: irreversible loss of skilled labor, underfunding of the social sphere, inevitable demographic losses, social and psychological consequences, devaluation of family relations, deterioration of the country's international reputation, etc.

The complexity and contradiction of labor migration causes the need for state regulation of this process, the conduct of migration policy, which means special measures that limit or, conversely, stimulate migration. The main methods of regulating labor migration in highly developed countries are administrative, legal and economic, which are used to recruit foreign workers, on the one hand, and repatriate (return) their workers to their homeland.

International labor migration takes place in all countries, regions, continents. It is caused primarily by economic and social causes. In order to influence labor migration in Ukraine, the following priorities must be addressed: creating a highly efficient economy, focusing the economy on solving social problems, achieving a high quality of life, creating institutions and mechanisms that can combine economic efficiency and social justice.

Key words: labor migration, countries of the world, migration factors, causes of migration, consequences of migration, remittances of migrants.

References:

1. Hrontkova H.E., Ryaba O.I. Ventsuryk A.M., Krasnova O.I. Mizhnarodna ekonomika: Navch. Posibnyk. K. 2014. 384 s.
2. Denezhnye perevody myhrantov: ystochnyky ynformatsyy (otchetnost' bankov y druhykh fynansovykh ynstytutov). URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/ge.10/2017/mtg2/Item_04_Presentation_2_UNECE_Migration_CIS-STAT_Banks.pdf
3. Yevropeys'ka konventsyya pro pravovyy status trudyashchykh-mihrantiv [Elektronnyy resurs] / Konventsyya Rady Yevropy vid 24 lystop. 1977 r. № 93. – Rezhym dostupu : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_307
4. Kolychestvo myhrantov vyroslo do 272 mln. chelovek - 3,5% naselenyya myra URL: <https://www.vestifinance.ru/articles/125161>
5. Konventsyya pro pratsivnykiv-mihrantiv [Elektronnyy resurs] / MOP : Konventsyya vid 1 lyp. 1949 r. № 97. – Rezhym dostupu : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_159.
6. Mezhdunarodnaya myhratsyya y razvytye: Hlobalyzatsyya y vzaymozavysymost': Doklad Heneral'noho sekretarya OON : 73 sessyya. – N'yu-York : OON, 2018. URL: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembl>

y/docs/A_73_296_R.pdf .

7. Myhratsyya: pochemu nykto v Ukrainy ne znaet, skol'ko sohrashdan vyekhalo za hranytsu. URL: <http://argumentua.com/stati/migratsiya-pochemu-nikto-v-ukraine-ne-znaet-skolko-sograzhdan-vyekhalo-za-granitsu>.

8. Petroye O.M., Vasil'yev V.T. Mizhnarodna trudova mihratsiya: analiz sytuatsiyi ta naslidkiv dlya Ukrainy. Visnyk NADU. № 4. 2015. S. 93-99.

9. Sosnin O.V., Voronkova V.H., Postol O.YE. Suchasni mizhnarodni systemy ta hlobal'nyy rozvytok: Navch. Posibnyk. K. 2015. 556 s.

10. Trudovaya myhratsyya: v Ukrainy uvelychyvaet-sya ottok kadrov. https://24tv.ua/ru/trudovaja_migracija_v_ukraine_uvelichivaetsja_ottok_kadrov_n1063285.

11. By the numbers: how 2 years of Trump's policies have affected immigrants. URL: <https://www.vox.com/policy-and-politics/2019/1/19/18123891/state-of-the-union-2019-immigration-facts>.

12. International Migration Report 2017 / Department of Economic and Social Affairs. New York : United Nations, 2018.- 38 r. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf.